

Kamniški občan

ŠT. 19

LETO XIX

27. OKTOBER 1980

CENA 3 DIN

Ob dnevu mrtvih bodo tudi v naši občini na vseh grobovih, ob spomenikih, spominskih obeležjih, grobnicah zagorele drobne lučke in skupaj s cvetjem in našimi mislimi oživele spomin na junake naše revolucije, ki so žrtvovali življenja za našo svobodo, spomin na sorodnike, znanke, prijatelje, ki jih ni več med nami.

Mestna organizacija ZZB NOV Kamnik vabi vse občane, posebej pa sorodnike, soborce in mladino k spominski žalni svečanosti ob spomeniku padlim borcem NOV na pokopališču na Žalah v Kamniku, ki bo v petek, 31. oktobra ob 16. uri. Istega dne ob isti uri se lahko poklonimo spominu padlih v Nevljah pred spominsko ploščo, komemorativne slovesnosti pa bodo tudi ob drugih spomenikih in spominskih obeležjih.

Ugodna ocena planske aktivnosti

Želja ne zapisujemo v plane

Priprave za sprejem planskih dokumentov so letos pri vseh nosilcih planiranja prežete z uresničevanjem ustalitvenih namer v našem gospodarstvu in družbi nasploh. Sprotno ocenjevanje in vzpodbujanje planskih aktivnosti ima z vidika uresničevanja novega sistema samoupravnega planiranja in dogovorjenih rokov, ki predvidevajo zaključek planskih aktivnosti do konca leta, še poseben pomen. Prav tako ugotovitev so sprejeli na nedavni seji koordinacijskega odbora za spremljanje in koordiniranje družbenopolitične aktivnosti pri pripravi planov, ki deluje pri občinski konferenci SZDL Kamnik.

Člani koordinacijskega odbora so ugodno ocenili temeljne osnove razvoja občine Kamnik, ki so izražene v osnutku dogovora o temeljnih družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981-1985. To zlasti velja za usklajeno stopnjo letne gospodarske rasti z predvidenim povečevanjem splošne in skupne porabe, ki bo naraščala počasneje. Pri tem je treba poudariti zmerne poraste, kar bo pogoj uresničitve planskih prizadevanj. Tudi usmeritev v izvoz, ki bo vsako leto za desetinno večji, poudarja odločnost in predvsem odgovornost vseh nosilcev planiranja v gospodarstvu, da začrtane cilje uresničijo. Ob koncu je treba še opozoriti, da realnost načrtovane rasti družbenega proizvoda izhaja poleg usmeritve v povečano mednarodno menjavo tudi iz večje produktivnosti dela ob zmerem naraščanju števila zaposlenih.

Člani odbora so ocenili, da pregled načrtovanih investicij ni realno ocenjen, saj ob brzdanju investicijske potrošnje ne moremo pričakovati, da bodo vlaganja v razširjeno reprodukcijo v naslednjem obdobju samo v gospodarstvu znašala 3,26 milijarde dinarjev. Tako velikih vlaganj ne bo zagotavljala niti lastna akumulacija, dopolnilnih bančnih sredstev pa tudi ne bo na razpolago v željeni meri. Zato v dogovoru ne kaže taksativno naštet vse investicijske namere kamniških organizacij združenega dela, ki ne odražajo realnih možnosti, niti niso vključene v posameznih gospodarskih vejah. Pač pa bi kazalo opredeliti kriterije za presojo investicij, kjer bi morali biti odločujoči dohodkovni učinki, izvozna usmeritev in dogovorjeno zaposlovanje.

Čeprav je do zadnjega trenutka kazalo, da organizacije združenega dela iz gospodarstva še nimajo izdelanih osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljnih plana za naslednje srednjeročno obdobje, pa zadnje ugotovitve kažejo, da je ta del planiranja skoraj povsod že zaključen. Za gospodarstvo velja, da bodo pri vsklajevanju morali svoje razvojne programe temeljito preveriti in stabilizacijska prizadevanja uresničevati predvsem v iskanju notranjih rešitev. Za OZD je nerealno pričakovati sovlaganja kupcev ali dobaviteljev

zgolj v kamniško predelovalno industrijo. V bodoče bo združevanje dela in sredstev na dohodkovnih osnovah pogoj za pridobivanje prepotrebnih surovin.

Vse krajevne skupnosti so že na pomlad pripravile smernice razvoja za naslednjih pet let, vendar smo takrat ocenjevali, da so bile le-te bolj podobne spisku želja, kot realnim možnostim razvoja. Čeprav bodo viri financiranja podobni kot v preteklem planskem obdobju, seveda, če se bodo občani opredelili za nov krajevni samoprispevek, se bodo morali v planskih dokumentih v krajevnih skupnostih soočiti z večjo mero realnosti.

Koordinacijski odbor je razpravljal tudi o možnostih, da bi oba planska dokumenta, tako sa-

moupravni sporazum kot srednjeročni plan v krajevnih skupnostih združili v enoten dokument, saj ne kaže samo zaradi formalnosti imeti dva planska dokumenta, pri čemer je treba upoštevati tudi kadrovske možnosti v krajevnih skupnostih. Potrditev za takšno namero pa bo treba nujno preveriti v republiškem komiteju za planiranje.

Ob koncu so člani koordinacijskega odbora za spremljanje in koordiniranje družbenopolitične aktivnosti pri pripravi planov opozorili vse nosilce planiranja na spoštovanje dogovorjenih rokov. Dosedanje priprave so bile v nekaterih krogih bolj omejene v ozke strokovne razprave, kar bi morali v tej fazi preseči in vključiti v razpravo najširše družbene dejavnike.

T. JANČAR

Zakaj brez razprave in predlogov?

Zbori občinske skupščine so na septembrskih sejah sprejemali program dela občinske skupščine za obdobje do konca letošnjega leta. Ponovila se je spet stara praksa, da je v programu samo tisto, kar so predlagali izvršni svet ter upravni in drugi organi. Doselej je bil program dela obravnavan na sejah zborov v obeh fazah, najprej kot osnutek, na naslednjih sejah pa kot predlog. Tokrat je predsedstvo skupščine kot predlagatelj programa predlagalo, da se program obravnava in sprejme na eni seji. Vendar tudi na teh sejah k predlogu programa ni bilo pripomb, razen enega predloga na seji družbenopolitičnega zbora, da naj bi občinska skupščina vsake pol leta obravnavala tudi uresničevanje programov in gospodarjenje v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti.

Zlasti družbenopolitične organizacije, ki spremljajo in usmerjajo

delo delegacij v KS in TOZD-ih, bi se morale vprašati, kaj je temu vzrok. Ali je predlagan program tako popoln, da zajema vsa vprašanja, ki se pojavljajo v krajevnih skupnostih in v združenem delu, ali pa v delegacijah ni prave volje in pripravljenosti delegatov za sodelovanje pri oblikovanju vsebine dela zborov občinske skupščine.

Dosedanje izkušnje pa tudi delegatska vprašanja kažejo, da gre za slednje. Iz dosedanjih ocen delovanja delegatskega sistema vemo, da je več kot polovico delegatskih vprašanj takih, da zahtevajo spremembo določenega stanja oziroma razrešitev določenega problema, ne pa zgolj formalno pojasnilo. Nekatera vprašanja, vezana na en in isti problem, se s strani posameznih delegacij večkrat ponavljajo. Med njimi so tudi vprašanja, ki zadevajo širši krog delovnih ljudi in občanov. Zakaj ne bi delegacije takih vpra-

šanj, ki so širšega pomena in jih je potrebno razrešiti na občinski ravni, obravnavali kot posebno točko dnevnega reda, kar pomeni, da bi namesto kratkega, večkrat formalnega odgovora, delegati problem poglobljeno obravnavali in sprejeli tudi ustrezne sklepe.

Prav gotovo bi bile seje zborov, katerih vsebina bi izhajala iz tako oblikovanih problemov in vprašanj, ali kot večkrat pravimo iz interesov baze, bolj razgibane, kot so sedaj. Program dela občinske skupščine ne more in ne sme ostati le formalnost, ki jo ponavljamo vsake pol leta, pač mora pomeniti dejanski dogovor delegacij in delegatov o čem bo tekla beseda na sejah zborov v naslednjem delovnem obdobju. Pri oblikovanju te vsebine bo morala v prihodnje bolj priti do izraza vloga družbenopolitičnih organizacij v združenem delu in v krajevnih skupnostih. F. S.

Pretekli petek je bila v veliki dvorani kina Dom v Kamniku slovesnost, namenjena mladim fantom naše občine, ki bodo prihodnje leto oblekli vojaško suknjo. Občinska konferenca ZSMS je namreč tudi letos skupaj z oddelkom za ljudsko obrambo pripravila naborno svečanost. Mladim je najprej spregovoril Branko Poljanšek, načelnik oddelka za ljudsko obrambo. Opisal jim je naborni postopek, služenje vojaškega roka, nekaj misli pa je namenil tudi razporeditvi po odsluženem vojaškem roku. Slavko Ribaš, predsednik občinske skupščine in predsednik sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozagotitev je nabornikom povedal nekaj misli o obrambi naše države, ki je zaradi nemirnih dogodkov v svetu še toliko bolj pomembna in narekuje krepitev oboroženih sil in nenehno ugotavljanje pripravljenosti vseh komponent naše obrambne usposobljenosti. O mladih, njihovih hotenjih in načrtih je spregovorila Riharda Tomšič, predsednica OK ZSMS Kamnik, prireditev pa je popestril študentski pevski zbor. Naborniki so si ob koncu slovesnosti ogledali še film o svojem velikem vzorniku Josipu Brozu Titu.

Natanko tri tedne je trajala štirideseta italijanska povojna vladna kriza. Pred dnevi je bivši vodja krščansko demokratske stranke **Arnaldo Forlani** Italijanom predstavil novo vladno, v kateri polovica od 26 ministrskih mest pripada možem iz njegove stranke. Nova vlada je morala takoj krepko zavihati rokave, kajti italijansko gospodarstvo bolega in takšne vladne ter druge politične krize gotovo ne pripomorejo k boljšemu zdravju. Videti pa je, da se tudi novi italijanski vladi ne obeta pretirano dolgo »življenje«, kajti še nobena povojna italijanska vlada ni dosegla srednje otroške starosti.

Če je torej za italijanske politične razmere izredno presenetljivo, kako hitro je Arnaldo Forlani sestavil novo vladno, je bilo toliko več presenečenih ob načinu, kako je bivša Cossigova vlada padla. Nekakšen paradoks je tudi v tem, da je do krize prišlo zaradi gospodarskih ukrepov, ki naj bi prinesli spodbudo italijanskemu gospodarstvu, vendar zaradi različnih razlogov niso ustrezali tej ali oni politični stranki.

Na splošno so italijanski časopisi zapisali, da je vlada Francesca Cossiga padla zaradi »prostih strelcev« ali poslancev z dvema obrazoma. V parlamentu so namreč

Prosti strelci spodmaknili vlado

glasovali o gospodarskih dekretih, ki naj bi prinesli ostrejšo davčno politiko in spodbudili izvoz. Prvo glasovanje je bilo »neodločeno«, saj sta vlada in opozicija dobili enako število glasov. Na ponovnem, javnem glasovanju, je vlada dobila zeleno luč za sprejem dekretov, na kasnejšem tajnem glasovanju pa so se poslanci izrekli proti vladnim ukrepom. Vlada je odstopila, Cossiga pa se je lahko tolažil, da so mu stol spodmaknili neposlušneži iz krščansko demokratske in socialistične stranke (prosti strelci), ki se v tajnem glasovanju niso podredili strankarski disciplini in usmeritvi.

Politični mehanizem je seveda hitro stekel, celo tako hitro, da se je moral iz daljnega Hongkonga vrniti predsednik republike Sandro Pertini, ki je po ustavi dolžan imenovati mandatarja za sestavo nove vlade. Toda steklena kroglja italijanskega političnega dogajanja menda nepoveduje, da tudi sedanja vlada ne bo ućakala kakšne pretirane starosti. Medtem pa klasični parlamentarni, večstrankarski sistem kaže tudi svoje temne plati, saj politične stranke v boju za lastno prevladujočo vlogo pozabljajo na splošen interes in se izčrpavajo v medsebojnem obmetavanju s politično spolzkimi žogami. In ker druga najmočnejša politična stranka, komunistična partija, še naprej ostaja izven vlade, tudi ni pričakovati, da bi se italijansko gospodarstvo kaj kmalu izklopalo iz dokaj resne krize.

J. KOVAČIČ

● S seje predsedstva OK SZDL

Šibke priprave na nov sistem izobraževanja

Kmalu bo minilo leto dni, odkar je socialistična zveza s posebnim statutarim sklepom opredelila letno ocenjevanje dela na posebnih programskih sejah na vseh ravneh in vseh oblikah organiziranosti, ki so osnova za načrtovanje politične akcije. Predsedstvo občinske konference je na svoji seji opredelilo potek teh priprav in obenem sprejelo osnovna izhodišča za delo v naslednjem letu, ki bodo krajnim organizacijam SZDL služila kot vodilo za sestavo svojih programov dela.

Poleg rednih nalog čakajo socialistično zvezo v naslednjem letu še nekatere pomembne aktivnosti, kot so, začetek priprav na skupšinske volitve, volitve v so-

cialistični zvezi, aktivnosti ob krajevnem samoprispevku, akcija »Nič nas ne sme presenetiti« in ne nazadnje tudi aktivnosti ob počastitvi 40-letnice organiziranega oboroženega odpora.

Nekaterih nalog se je predsedstvo lotilo kar takoj. Tako je bil na seji imenovan koordinacijski odbor za samoprispevek, na čelu katerega je predsednik občinske skupščine Kamnik Slavko Ribaš. Odbor mora opredeliti vsebinsko usmeritev samoprispevka ter voditi in vsklajevati aktivnosti za izvedbo referenduma.

Predsedstvo je razpravljalo tudi o osnutku družbenega dogovora o mreži šol usmerjenega izobraževanja in obenem ocenilo priprave na usmerjeno izobraže-

vanje. Dogovor je predsedstvo podprlo, kritično pa je bila ocenjena dosedanja aktivnost v pripravah za prehod na usmerjeno izobraževanje. Vse premalo je bilo v dosedanjih pripravah narejenega na vsebinskem uresničevanju zakona o usmerjenem izobraževanju. Šola, skupnost in delegacija posebnih izobraževalnih skupnosti, ki jih delegira združeno delo, bi se morali v vsem času boljše pripravljati na nemoten prehod v novo obliko izobraževanja. Pri tem ne bi smeli zanemariti objektivnih, pa tudi subjektivnih vzrokov, med drugim preozko pojmovanje vloge pedagoškega delavca kot samoupravljalca in družbenega delavca.

V razpravi o usmerjenem izo-

braževanju se je predsedstvo dotaknilo tudi problematike Delavske univerze, ki mora v konceptu usmerjenega izobraževanja najti povsem novo mesto in vlogo. Koncept vloge in razvoja Delavske univerze v naslednjem obdobju bi morali izdelati Izobraževalni center Rudolfa Maistra, v okviru katerega deluje Delavska univerza, kakor tudi občinska izobraževalna skupnost.

Na seji je predsedstvo ocenilo opravljeno delo pri pripravi srednjeročnih planov in menilo, da ni razlogov, da plani ne bi mogli biti sprejeti v dogovorjenih rokih. Medtem ko je področje družbenih dejavnosti in rast sredstev usklajena z načrtovanim družbenim proizvodom pa je na področju priprave planov v združenem delu nekoliko več težav. Te izhajajo predvsem iz nedodelanih programov investicij, ki predvidevajo mnogo previsoke bančne kredite. Pred sprejemom planskih dokumentov bodo morale biti investicije predhodno usklajene z bankami.

Predsedstvo je razpravljalo o ustavnih amandmajih SFRJ in SRS in o vplivu, ki ga bodo te spremembe imele na bodoče oblikovanje družbenopolitičnih skupnosti. Na seji so imenovali poseben odbor za usklajevanje razprave, na podlagi dopolnitev ustave SFRJ in SRS pa bodo izdelale tudi izhodišča za dopolnitev statuta občine.

J. Z.

Od vsepovsod

● V stabilizacijskih časih proračun federacije ne more biti izjema

BEOGRAD – Tudi proračun federacije bo vključen v splošni okvir stabilizacijske politike, saj bo pri novem oblikovanju proračuna veljalo načelo, da je nemogoče porabiti več, kot je ustvarjenega, ugotovili na seji odbora za finance zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ. Člane odbora je zvezni sekretar za finance Peter Kos seznanil tudi s načrtom ZIS, da bi odpisali zaostale proračunske obveznosti federacije iz prejšnjih let.

● Jugoslovanski prodor na trge socialističnih držav

LJUBLJANA – Jugoslavija je v prvem letošnjem polletju izvoz v države EGS za skoraj 28 odstotkov več kot v enakem obdobju lani po osmih mesecih pa je bilo to povečanje samo 32 odstotno. Pač se je precej bolj povečal izvoz v vzhodne socialistične države, ki v osmih mesecih znašal za 45,5 odstotka več kot lani, slovenski izvoz se je v tem obdobju v primerjavi z lanskim povečal celo za 100 odstotkov, ugotavlja slovenska gospodarska zbornica.

● Peta partijska državna konferenca ima pomembno mesto v zgodovini ZKJ

ZAGREB – »Peta partijska državna konferenca ima zaradi časa, katerega je tekla, zaradi temeljite priprave in širine, števila delegatov iz vse Jugoslavije zelo pomembno mesto v zgodovini ZKJ.« je dejala na slavnosti seji CK ZKJ Stevan Doronjski. Seja je bila posvečena 40-letnici pete partijske konference KPJ.

● Vse naložbe morajo biti v skladu z doseženim dohodkom

LJUBLJANA – Vse investicije je treba zmanjšati glede na obseg povečati pa njihovo kakovost. Hkrati morajo biti naložbe v skladu z ustvarjenim dohodkom v združenem delu, predvsem pa odločitve o investicijah ne smejo biti odtujene od delavcev, so poudarili na seji predsedstva CK ZKS v razpravi o nalogah na investicijskem področju.

● Večji jugoslovanski in slovenski izvoz

LJUBLJANA – Slovenski izvoz je bil v letošnjih devetih mesecih pokrit z izvozom 66,9 odstotno. Jugoslavija je septembra letos izvozila za 17,86 milijarde dinarjev, kar je za 19 odstotkov več kot septembra lani in za štiri odstotke več kot avgusta lani. Slovenski izvoz v tem obdobju je znašal štiri milijarde dinarjev, kar je za 10 odstotkov več kot septembra lani in kar za 27 odstotkov več kot avgusta lani.

● Sprejeti vse ukrepe za izboljšanje gospodarskega položaja

BEOGRAD – Vse ukrepe, ki so bili napovedani v času devalvacije, bi bilo treba čimprej sprejeti, hkrati pa bi se kazalo dogovoriti o gospodarskih razmerah v prihodnjem letu. Prav bi bilo, če bi oblikovali tudi sistemske spremembe v izvoznem gospodarstvu, saj bi devizna sredstva za uvoz v zadnjem trimesečju vendarle že porabljena, so ugotovili na seji skupščine Gospodarske zbornice Jugoslavije.

V Titanu so slovesno proslavili 30-letnico samoupravljanja, dan kovinarjev in novo delovno zmago – avtomatizirano proizvodnjo livarskih odlitkov

Trojni praznik Titana

V začetku oktobra je kolektiv Titana slavil trojni praznik: 30-letnico samoupravljanja v tej tovarni, praznik kovinarjev ter delovno zmago, saj so začeli z redno proizvodnjo na avtomatski formarski liniji v livarni. Ob tej priložnosti je bila slavnostna seja vseh delavskih svetov, ki so se je udeležili tudi družbenopolitični delavci občine ter člani prvega delavskega sveta in prvega upravnega odbora.

Na slovesnosti je zbranim najprej spregovoril direktor Zvone Lemič. Orisal je nastanek tovarne – postavil jo je Čeh Špalek leta 1896 – ter posebej poudaril letnico 1911, ko se je v današnjem Titanu zaposlil Josip Broz, »zato bosta imeni Tito in Titan vedno povezani«. Težki delovni pogoji so v tej tovarni še krepkeje kot drugje vzpodbujali delavsko in politično zavest, zato je bila v tovarni že pred začetkom oboroženega upora proti sovražniku ustanovljena pod vodstvom Antona Šturma partijska celica. V oboroženo vstajo so se med prvimi vključili delavci Titana, saj sta bila Mlakar in Miklavčič, prva padla borca v kamniškem okrožju, delavca Titana.

Titovo zamisel »tovarne delavcem« so v Titanu začeli uresničevati pred tridesetimi leti: 24. avgusta 1950 so namreč izvolili prvi delavski svet, ter v tem obdobju

opravičili zaupanje velike pobude.

Zvone Lemič je nato opozoril na naloge, ki čakajo delavce Titana pri dograjevanju dohodkovnih odnosov in na naloge pri uresničevanju zastavljenih načrtov. »Vseh načrtov doslej res nismo uresničevali dosledno in zato so nas doletele kritike zaradi premajhnih investicij. Vendar pa smo vedno vlagali toliko, kolikor smo zmogli in danes odpiramo avtomatsko formarsko linijo, ki bo bistveno izboljšala delovne pogoje.«

Prihodnje leto bodo v Titanu dokončali tudi avtomatsko pocinkovalnico, ki je sicer bila sestavni del naložb za to srednjeročno obdobje, a so morali njeno uresničitev zaradi omejenega uvoza in nekaterih drugih zapletov podaljšati. Za naslednja leta pa načrtujejo nadaljnjo modernizacijo proizvodnje, ki naj bi vključila tudi predelavo kovin. Razvijali bodo programe, ki jih zdaj še uvažajo, vse napore pa bodo usmerjali tudi v povečevanje izvoza, ki pa že zdaj, kljub zapletom s surovinami, ni skromen, saj so letos izvozili za 47 odstotkov več kot lani.

Vsem trem praznikom kamniškega Titana je namenil osrednjo pozornost tudi slavnostni govornik Tone Pengov, predsednik izvršnega sveta ter še posebej osvetlil načrtovanje novih na-

ložb, pri katerih bi morali poleg gospodarske učinkovitosti kot element upoštevati tudi uvajanje domačega znanja in tehnologije, ki za zdaj v kamniškem gospodarstvu še nimata ustreznega mesta.

Po slavnostnem zasedanju vseh delavskih svetov Titana, na katerem so podelili zlati znak Titana prvemu predsedniku delavskega sveta Filipu Novaku ter prvemu predsedniku upravnega odbora Tonetu Medvedu, članom prvega delavskega sveta in prvega upravnega odbora pa knjižna priznanja, je predsednik izvršnega sveta vključil novo avtomatsko formarsko linijo za proizvodnjo odlitkov. Za 530 delavcev tozda Livarna je bil to prav gotovo eden najlepših trenutkov v tovarni. Ne le zato, ker so uresnili naložbo v vrednosti 130 milijonov dinarjev, ampak ker so se z novo avtomatsko proizvodnjo odlitkov bistveno izboljšali njihovi delovni pogoji. Krepko pa bo porasla tudi proizvodnja, saj so prej štirje delavci v enem dnevu naredili 600 form odlitkov, avtomatski stroj jih bo v eni uri izdelal 350. Gotovo je dosežek tudi to, da so novi stroj montirali, ne da bi prekinili redno proizvodnjo v livarni in da so osvojili proizvodnjo vseh orodij, ki jih bodo potrebovali na novi avtomatski liniji.

J. T.

Sprejeta materialna bilanca preskrbe

Trgovsko podjetje Kočna, ki je glavni nosilec preskrbe v občini, je za zadnjo sejo izvršnega sveta pripravila materialno bilanco preskrbe za prihodnje leto. Sestavili so jo na osnovi potrošnje v letu 1979, na predvideni potrošnji in letošnjem letu ter številu prebivalcev. Bilanca preskrbe zajema osemindvajset vrst blaga; med njimi so poleg osnovnih živil še nekatera druga pomembna živila, detergenti in mila, krmlila ter premog in drva. Kočna bo, tako predvidevajo, že do konca leta sklenila ustrezne samoupravne sporazume ali pogodbe z vsemi dobavitelji blaga. S tem naj bi v prihodnjem letu zagotovili nemoteno preskrbo prebivalcev. Kočna se skupaj z izvršnim svetom tudi dogovarja z našo enoto Ljubljanske banke o posojilu, ki ga bodo uporabili za oblikovanje tržnih rezerv sladkorja in olja.

Na seji so kritično spregovorili o razmerah v temeljni organizaciji Meso Kamnik, kjer so se očitno nagrmadile težave in nepravilnosti; na eni prihodnjih sej bodo na izvršnem svetu natančneje osvetlili razmere v tem tozdu in sprejeli ustrezne ukrepe.

J. T.

Obveščam vse stranke, da sem se preselila iz Kidričeve 24 v novo urejene prostore v Slatnarjevi 9. Se priporočam!

MILICA PLUT
ŽENSKI FRIZER
KAMNIK

Prostovoljno delo – most preko težav

Na svoji 4. seji je predsedstvo občinske mladinske organizacije pregledalo in kritično ocenilo delovanje svojih organov in stanje v osnovnih organizacijah.

Večja afirmiranost mladine in s tem tudi ZSMS kot široke fornte mladih z najrazličnejšimi interesi pogojuje še večjo prisotnost mladih v vseh oblikah družbenega odločanja in skozi to pripelje tudi do krepitve socialističnih sil. Ta zaključek je bil verjetno izhodišče za obravnavo delovanja mladih v KS, DO, vzgojnih ustanovah, torej v vseh temeljnih okoljih, kjer se zlasti po izteku zadnjih šolskih dni pokaže manjša aktivnost, ki se vleče, vsaj ponekod, predolgo in povzroči največkrat v naslednji cikloidi kadrovske menjave in nov začetek. Prav mladinsko prostovoljno delo, organizirana šola samoupravljanja, naj bi v večji meri premostilo zveznimi in republiškimi akcijami to obdobje in bi dajalo novih, prekaljenih kadrov za delo, ne le občinske konference pač pa tudi osnovnih organizacij.

Velik delež pa naj bi pri tem odigrala tudi mladinska politična šola Edvard Kardelj.

Tudi poizkus, da s pomočjo občinske organizacije Zveze prijateljev mladine v naslednjem letu organiziramo samostojno pionirsko brigado, bo verjetno spoznanje, da je resnejši pristop do dela s pionirji, kadrovske baze ZSMS, uspeh ni obrodil pričakovanih sadov truda.

Verjetno pa smo mladinsko prostovoljno delo in rešitev. Le večja angažiranost področnih konferenc oz. povezano delo bo pripeljalo do izboljšanja obstoječega stanja, ki ne bo le začasna rešitev, premostitev do naslednjega problema.

Še večje povezovanje in koordiniranje akcij z DO-D, kolektivnih članov, kluba študentov in mladine IC, bo ne le kadrovske, ampak tudi vsebinsko obogatila delo občinske konference.

Prva naloga: dograjevanje prometnih objektov

Ko smo v Kamniku dolgo desetletje pričakovali novo obvoznico, so se mnogi pritoževali, češ, da gre uresničevanje te naložbe po najslabši polzevi poti. Zdaj, ko je prvi del obvoznice zaključen, pa spet niso vsi zadovoljni: nekatere moti, da je ob cesti preveč luči, drugi negodujejo, da je bila predraga, tretji stokajo, ker ni povezovalne ceste, pa še kaj bi bilo mogoče naštet.

Menda bo kar držalo, da ljudje nikoli nismo povsem zadovoljni, in tudi to, da znamo biti prav posebej sitni, ko gre za komunalne objekte. Zato smo s predstavniki samoupravnih komunalne skupnosti in komunalnega podjetja nekoliko poklepetali o že omenjenih pripombah, nekoliko pa tudi o bližnjih načrtih na komunalnem področju.

Pa se pomudimo najprej pri obvoznici oziroma pri njenem prvem delu. Ta seveda še ne rešuje vseh prometnih zapletov v mestu, ampak daje možnost za nadaljnjo ureditev. Najbrž ne bo odveč ponovno pojasnilo, zakaj so se investitorji, kamniška komunalna skupnost in republiška skupnost za ceste, odločili za usek v pobočje starega gradu. Z usekom so namreč ustrezno in na najcenejši način razrešili iztek prvega dela obvoznice, saj bi bila s pokrivanjem Nevljice in mostovi prek nje cesta še znatno dražja. Zaradi negodovanja nekaterih posameznikov velja povedati, da samo zaradi obvoznice ne bi bilo treba graditi vse primarne komunalne infrastrukture ob obvoznici. A ker smo se v občini odločili za kompleksnejše urejanje zemljišč za stanovanjsko in drugo gradnjo in ker se seveda še kako jezimo, če je treba komaj

položeni asfalt zaradi te ali one napeljave še enkrat prekopati, je bila kompleksna komunalna ureditev povsem na mestu. Zaradi bodoče gradnje na Novem trgu je ob cesti tudi veliko svetilk, saj mora biti cesta skozi stanovanjsko naselje dobro osvetljena. Dokler pa zidava ne bo zaključena, seveda vse luči ne bodo gorele.

Z novo obvoznico je povezan tudi problem povezovalne ceste, katere nujnost vse bolj občutimo. Komunalna skupnost pri gradnji obvoznice ni imela dokončnega stališča o tem, kje naj bo povezovalna cesta. Pripravljeni sta namreč dve varianti. Prva mimo Metanke do križišča ob srednješolskem centru, ki so ji, morda nekoliko preveč v strahu, nasprotovali delavci šol, saj na povezovalni cesti ne bo tranzitnega prometa, ampak le lokalni. Druga varianta predvideva povezovalno cesto pri perovski brvi blizu Titana, torej po trasi, ki je bila prvotno predvidena za obvoznico. Da bi dilemo o povezovalni cesti končno razrešili, naj bi socialistična zveza izpeljala javno razpravo, katere rezultat bi bila dokončna odločitev o povezovalni cesti.

Bodi dovolj pojasnil o prvem delu obvoznice. V načrtih za bližnjo bodočnost je namreč gradnja drugega dela obvoznice, ki je že dobila zeleno luč tudi v dogovorih z republiško skupnostjo za ceste. Sprejeta je tudi že urbanistična dokumentacija, ki opredeljuje nadaljevanje prvega dela obvoznice preko mostu na Cankarjevo cesto. Gradnjo naj bi začeli prihodnje leto, že letos pa bo območna vodna skupnost začela

z regulacijo reke in urejanjem Hočevrjevega jezua.

Med naloge, ki jih je komunalna skupnost opredelila za bližnjo prihodnost sodi tudi začetek gradnje avtobusne postaje, skupaj z njo pa gradnja centralnega zaklonišča ter glavnega kanalizacijskega sistema (ta je zdaj zgrajen do Utoka), na katerega bo priključena kanalizacija starega dela mesta, Grabna, v prihodnosti pa še Jeranovega in Mekinjskega.

Sočasno bodo gradili tudi razbremenilnik visokih voda. Med načrte za prihodnje leto so poleg nadaljnje izgradnje obvoznice in prvega dela avtobusne postaje v komunalni skupnosti zapisali nadaljnje urejanje zemljišč za zadržujočo in blokovo gradnjo na Novem trgu, komunalno urejanje industrijske obrtne cone, izvajanje programov na osnovi združevanja sredstev s krajevnimi skupnostmi, delovnimi organizacijami in drugimi skupnostmi, odplačevanje obveznosti za odobrena posojila ter seveda redno vzdrževanje komunalnih objektov. Prav pri slednjem jih naloge nekoliko skrbijo, saj so zaradi nesprejetega sporazuma o financiranju komunalne dejavnosti letos opravili le dve tretjini načrtovanega dela, prihodnje leto pa zna biti položaj še slabši. Resolucijska izhodišča brez materialne osnove so namreč premalo za uresničevanje nalog.

Bolj vzpodbudna pa je misel, da bodo Duplico pri komunalnem urejanju upoštevali kot del Kamnika in naj bi bili torej Dupličani deležni rednega pobiranja smeti, zimskega pluzenja, pa tudi pometanja cest.

JANA TAŠKAR

Obnovljena cesta na Komendsko Dobravo

Krajani Dobrave in drugi se bodo v bodoče vozili po širši, bolj gladki cesti. Obnovo so že dolgo časa težko pričakovali. Vsakodnevna pot v službo in v šolo po ozki, ovinkasti in luknjasti cesti je bila zelo naporna, v zimskem času pa tudi nevarna. Nihče ne skriva veselja, saj je nova cesta res velika pridobitev.

Organizacijo vseh grobih del – izkop brežin, polaganje odvodnih kanalov in dovoz gramoza – je vodila krajevna skupnost Komenda. Zaključna dela pri obdelavi vrhnjega sloja cestišča je izvršilo Komunalno podjetje Kamnik. Ureditev dva kilometra in pol dolge poti je bila v tem letu najvišja naložba krajevne skupnosti, ki je iz krajevnega samoprispevka prispevala 1.100.000 din. Samoupravna komunalna skupnost občine Kamnik 600.000 in Gozdno gospodarstvo 90.000 dinarjev.

Zemeljska dela so bila zelo obsežna, saj so cesto razširili, izravnavali nepotrebne in nevarne ovinke, preusmerili potok Vrtaščico in položneje izpeljali »Boštarjev klanec«, ki je bil prej velika ovira za promet. Na tako pripravljeno podlago so navozili 4700 m³ gramoza in nanj še tanko plast drobnega peska.

Realna vrednost opravljenega dela je ocenjena na 4.500.000 din, dejanski stroški pa so bili zaradi

odlične organizacije veliko nižji. Pri tem ne smemo prezreti prispevka člana sveta KS Jerneja Štuparja in še posebej predsednika KS Komenda Janeza Kimovca. Sicer pa prisluhnimo krajanom, ki so o novi pridobitvi povedali:

Tončka Juhant – upokojenka: Sedaj je cesta širša in bolj ravna. Želim, da bi jo obnovili tudi do Cerkljanske Dobrave.

Ludvik Juhant – upokojenec: Sem zelo zadovoljen. Tudi s kolesom se lahko peljem. Pohvalo zasluži Janez Kimovec za prizadevnost.

Stane Juhant – učenec: Dobro in hitro so jo uredili!

Peter Zmrzlikar – kmet: Obnovljene ceste sem vesel. Zaenkrat je v redu, želim pa, da bi nasuli debelejšo plast drobnega peska in cestišče bolje utrdili.

Ivan Kosirnik – kmet: Smo zelo zadovoljni. Močno so se potrudili in delo dobro opravili. Sedaj je cesta tako široka, da se lahko izogibamo in tudi bolj ravna je. Moti pa me, da vlačijo les po cesti in jo razvijajo.

Peter Juhant – delavec: Želim, da bi cesta tako ostala. Asfalta bi bil še bolj vesel. Ne morem pozabiti, da je bilo že leta 1975 v Kamniškem občanu napisano, da bomo dobili asfalt na Dobravo do leta 1980.

Ivica Juhant – učenka: S kolesom se težko peljem, ker je cesta pre-

malo utrjena. Traktorji, ki vlačijo les, razvijajo pesek.

Alojz Korbar – kmet: Dobra je! Mislim, da jo bo treba obnoviti tudi skozi vas in do Cerkljanske Dobrave.

Ljubomir Fatur – upokojenec: Za kraj je cesta velika pridobitev. Narejeno je veliko, končano pa ni. Zanima me, kaj bo Gozdno gospodarstvo ukrenilo, da ne bodo lesa vlačili po cesti? Tudi traktorji z verigami na kolesih kopljejo cesto.

Zofija Koželj – kmetica: V moji mladosti je bila cesta slaba, da smo hodili po vzporednih poteh. Pred obnovo ni bila dosti boljša.

Janez Juhant – učenec: Cesta je dobra: V šolo se vozim pet kilometrov daleč, zato si želim asfalt.

Janko Lap – učenec: Cesta je dobra. V šolo pridem hitreje. Želim, da bi bila bolj zvaljana. Na ostrih kamnih sem že enkrat prebodel kolo.

Franc Zupanc – kmet iz Cerkljanske Dobrave: Nisem pričakoval, da bodo delo tako hitro in kvalitetno opravili. Klanec je zelo lepo speljan. Moti me le, da ni dokončan spoj do Cerkljanske Dobrave. Ko smo mi gradili cesto Zalog-Cerkljanska Dobrava, smo jo asfaltirali do občinske meje. Pričakovali smo, da bo tu kdaj vozil avtobus. Če bo tako ostalo, to ne bo mogoče.

RUDI OCEPEK

Prah nad Kamnikom

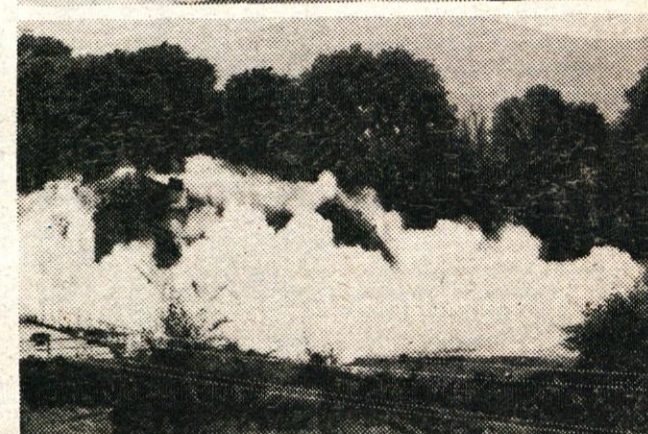
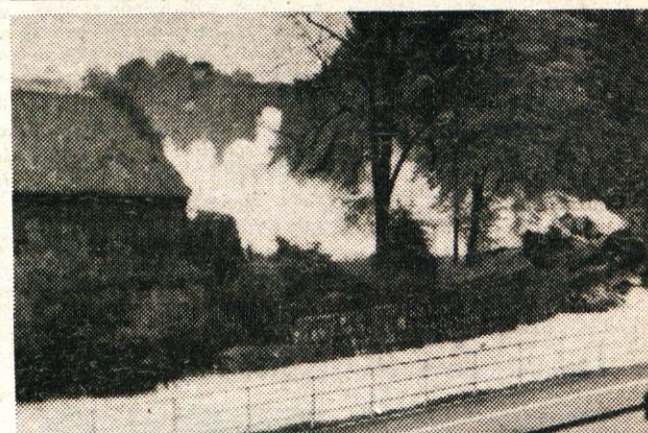
Še nekaj mesecev nas loči od konca letošnjega leta, ki je obenem tudi zadnje leto tekočega srednjeročnega obdobja. Ko bomo ocenjevali, kaj je bilo v teh letih storjenega, bomo lahko ugotovili, da je bil skoraj na vseh področjih dosežen velik napredek. Žal pa bomo ob tem morali ugotoviti tudi, da nekaterih nalog, ki smo jih zapisali v srednjeročnem programu, ne bomo uresničili.

Poleg Centra usmerjenega izobraževanja je ena od najpomembnejših pridobitev nedvomno obvoznica. Z njeno dograditvijo in z izgradnjo povezovalne ceste bo dobila svojo funkcionalno vrednost. S tem pa bo stari del mesta razbremenjen prometa, saj ga bo ob primerni lokaciji povezovalne ceste moč usmeriti izven mesta. Žal pa se ob vsem tem pojavljajo še določene težave. Revitalizacijski načrt ureditve starega dela mesta, ki naj bi mestnemu središču opredelil pomen in vlogo, namreč še ni izdelan. Zaradi tega se namesto prizadevanj za ohranitev starega mestnega jedra razprava vse pre pogosto vrti okrog posameznih hiš, pri tem pa pozabljamo na ohranitev starega dela mesta.

Občinska skupščina je leta 1970 sprejela urbanistični načrt za ureditveno območje Kamnika – njegov sestavni del je tudi projekt dopolnitve urbanističnega načrta za centralno območje Kamnika. V omenjenih dokumentih je hiša na Maistrovi 18 po študiji Zavoda za spomeniško varstvo Kamnik opredeljena kot kulturni spomenik tretjega reda, torej kot objekt presoje, ki ga je mogoče rušiti oziroma vključiti v novo zidavo. V tej urbanistični dokumentaciji je začetna tudi nova prometna ureditev in gradnja avtobusne postaje med Kamniško Bistrico-Maistrovo in Usnjarsko ulico. Urbanistična obdelava nove avtobusne postaje, ki je sestavni del že omenjenih urbanističnih dokumentov, kaže, da bo za uresničitev novogradnje treba odstraniti hišo na Maistrovi 18. Gradnja avtobusne postaje je hkrati z rušenjem hiše na Maistrovi 18 zapisana tudi v odloku o zazidalnem načrtu stanovanjsko poslovne soseske za Graben in del Starega centra. V novelaciji urbanistične dokumentacije, ki so jo zbori občinske skupščine sprejeli leta 1978, je tudi novelirani urbanistični načrt območja Kamnika, katerega sestavni del je ostal opisani dopolnjeni načrt za centralno območje mesta. V oblikovanje urbanistične dokumentacije pred sprejemom je bil vključen tudi Zavod za spomeniško varstvo Kranj, ki ni imel pripomb na sprejem dokumentov.

V skrbi za mesto bi morali čimprej urediti tudi promet. Eden prvih korakov je nedvomno poleg izgradnje povezovalne ceste tudi izgradnja avtobusne postaje. V urbanističnem načrtu, ki je bil soglasno sprejet leta 1970, je predvidena izgradnja avtobusne postaje, ob predvideni odstranitvi hiše v Maistrovi ulici 18. Gradnja avtobusne postaje je bila zapisana tudi v srednjeročnem načrtu, zbran je bil tudi del sredstev, vendar do začetka gradnje zaradi različnih ozkih interesov, ki so se pojavljali kasneje, ni prišlo. Kljub skrbi za ohranitev starega mesta smo pozabljali na škodo in gnečo, ki so jo povzročali avtobusi v mestu, predvsem na Titovem trgu, ki ima veliko arhitektonsko vrednost. Do začetka reševanja tega problema je z odstranitvijo hiše na Maistrovi 18 končno prišlo, čeprav v izredno težkem gospodarskem položaju. V okviru avtobusne postaje bo zgrajeno tudi zaklonišče, za katerega se zbirajo sredstva pri občinski skupščini. Ob tem primeru bi kazalo razmisliti o tem, kolikšna je škoda oziroma korist od zavlačevanja, upoštevajoč ozkih interesov posameznih skupin, ki nasprotujejo hitrejšemu razvoju.

Fotografije:
Samo Simšič
in Jana Taškar

Pogovor z delegatom za 2. konferenco slovenskih sindikatov

Pri osebnih dohodkih še nismo rekli zadnje besede

Nagrajevanje po delu in rezultatih dela je vrednota, ki zahteva maksimalno odgovornost, ne le tistih, ki delo ocenjujejo, temveč in predvsem tistih, ki delo opravljajo. Potrebno je hoteti in želiti z njim kar največ prispevati k splošnemu in skladnemu razvoju organizacije in samoupravne socialistične skupnosti nasploh. To je tudi dobra, morda celo najboljša osnova pri ugotavljanju stopnje integracije posameznika v skupnosti.

Borisa ZAKRAJŠKA smo na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta izvolili za delegata druge konference Zveze sindikatov Slovenije, ki bo konec novembra spregovorila o nalogah sindikatov pri hitrejšem uveljavljanju delitve po delu in rezultatih dela in ga zaprosili za nekaj mnenj in ocen. Zanimalo nas je, kako so v Svitanju speljali razprave o Dogovoru o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in Dogovoru o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog.

Kaj menite o obeh dogovorih, kaj ste o njih rekli v Svitanju, kakšno je uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela ter kakšna je uporabnost predlaganih rešitev?

»Kot vam je znano, je občinski sindikalni svet na podlagi razprav in stališč sveta za oblikovanje in delitev dohodka ocenil, da sta dogovora premalo konkretna, ne dajeta primerljivih rešitev, ki bi jih lahko v organizacijah s pridom uporabili. Nekateri bodoči udeleženci-podpisniki dogovora se obnašajo dokaj neresno, saj niso izpolnili tistih nalog, ki izhajajo iz dogovora. Pot do sestave enotnih metodologij na področju vrednotenja zahtevnosti dela in razvida del in nalog je očitno trd oreh.

V Svitanju smo pred osmimi leti sprejeli nov sistem delitve sredstev za osebne dohodke. S pomočjo Biroja za industrijski inženiring smo uspeli sistem z nekaterimi dopolnitvami prenesti v našo organizacijo. V teh letih smo ga dograjevali, še največ sprememb pa je doživel,

ko smo samoupravne splošne akte s tega področja usklajevali z zakonom o združenem delu. Brez dvoma pa na področju delitve sredstev za osebne dohodke še nismo rekli zadnje besede. To je pokazala tudi analiza in razprava na izvršnih odborih sindikata, ko smo ob razpravah o obeh družbenih dogovorih kritično ocenjevali nekatera določila pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Kako ugotavljate delovni prihodek delavcev?

»Ugotavljamo ga na osnovi vseh znanih kriterijev količine, kvalitete in gospodarnosti dela. Te kriterije razgrajujemo na kazalnike, ki omogočajo individualno in skupinsko merjenje

oziroma ocenjevanje dela. Prostor nam najbrž ne dopušča podrobnejše razlage, poudarim naj le, da merimo (norme, normativi) v delovni organizaciji več kot 80 odstotkov del. Ostali del odpade na ocenjevanje, režijskih opravil. Toda tudi tu imamo nekatere iskustvene normative, ki omogočajo bolj objektivno merjenje delavčevega prispevka k živemu delu. Sicer pa ocenjevanje poteka preko samoupravnih teles – komisij, ki poskušajo biti pri svojem delu čim bolj objektivne. To jim za sedaj v večini tudi uspeva.

Giblivi del osebnega dohodka je 30 odstoten. Tudi tu pride do določenih problemov, kajti učinkovitost in smisel tega dela pri opravljanju proizvodnih del in nalog pride veliko bolj do izraza kot pri režijskih delih, kjer razlike niso izrazite. To, pa tudi precejšnja solidarnost do slabih delavcev, so področja, ki

jih bomo morali še dopolniti. »Minulo delo je ena izmed kategorij v sistemu delitve sredstev za osebne dohodke, ki smo jo najmanj razvili. Kje iskati vzroke za to in kako je pri vas?

»To je res. Vzrok za takšno stanje najdemo v predlaganem osnutku dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Ta namreč za minulo delo nakazuje neko rešitev, ki naj bi jo prinesel bodoči zakon. Pripravljali osnutka zakona pa v njegovih določilih niso našli nobenih konkretnih, oprijemljivih rešitev.

Tudi v Svitanju na področju minulega dela nismo napravili »revolucije«. Pri nas velja nekoliko modificiran dodatek na delovno dobo, ki ga je poznala že »sindikalna lista«.

Po sprejetju zakona o združenem delu smo se intenzivno lotili področja nagrajevanja na vseh delih in nalogah v tovarni. Zato smo nekoliko zanemarili sestavo razvida del in nalog. Dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo je nekatere pojme, za razliko od zakona o združenem delu in zakona o delovnih razmerjih, različno opredelil. Predvidena je tudi enotna metodološka osnova tega področja, ki naj bi jo pripravila gospodarska zbornica. Zaradi slabih dosedanjih izkušenj, bomo naše delo na razvidu del in nalog kljub temu nadaljevali.

Prostor nam res ne dopušča, da bi se podrobneje pogovorili o teh vprašanjih. Kaj bi kot delegat za 2. konferenco sindikatov še dodali k našemu razgovoru?

»Naj mi bo dovoljeno, da kot delegat 2. konference zveze sindikatov opozorim na dejstva, mimo katerih v tem družbenopolitičnem trenutku ne moremo. Naloga sindikata, da sodeluje pri hitrejšem uveljavljanju delitve po delu in rezultatih dela bo otežkočena, če bomo še nadalje pričali sedanjim gospodarskim gibanjem. Tendence po uravnilovki bodo večje, če bo zaradi hitre rasti življenjskih stroškov standard delavca ogrožen. Bil bi že skrajni čas, da najdemo sistemske rešitve poleg osebne tudi za splošno porabo.«

T. M.

Pot do brezplačne šole

V naši ustavi je lepo zapisan člen, ki govori, da je osnovna šola za vse obvezna in tudi brezplačna. Vsi pa se dobro zavedamo, da načelo o brezplačni osnovni šoli v današnjih razmerah še ni uresničljivo, zato morajo starši vse šolsko leto segati v žep, da poravnajo stroške za otrokovo prehrano, ki jo organizira šola. Potem so tu izdatki za mladinski tisk, za poučne ekskurzije in ne nazadnje za šolske potreščine.

Lahko si mislimo, kaj to predstavlja za družino s povprečnimi osebnimi dohodki, posebno še, če je v njej več šoloobveznih otrok. Posebno učbeniki in ostali učni pribor, ki ga v današnji osnovni šoli rabi sleherni otrok, predstavlja za marsikatero družino precejšen finančni problem. Zlasti še, če upoštevamo, da so knjige in delovni zvezki vse prej kot poceni blago.

Da bi staršem vsaj delno pomagali premagovati njihove finančne težave, se je tudi osnovna šola Frana Albrehta Kamnik s svojimi podružnicami že pred leti vključila v vsesplošno akcijo, katere namen je, naše učence oskrbeti z brezplačnimi učbeniki in delovnimi zvezki. Začetek akcije je bil vse prej kot lahek, toda ob sodelovanju vseh članov učiteljskega zbora smo prvo akcijo uspešno izpeljali do konca. Zlasti prvo leto so bili nekateri starši izražali številne pomisleke, toda z dobro zastavljeno vzgojno akcijo so bile tudi te težave kmalu premagane. Tako tudi uspeh ni izostal. Že v prvem letu, ko se je naša šola vključila v to nadvse vzgojno in družbeno koristno akcijo, so se stroški za učbenike, ki naj bi jih prispevali starši, zmanjšali za 55 odstotkov, v lanskem šolskem letu je bil uspeh še boljši, saj so starši prispevali le 33 odstotkov celotne cene, za letošnje šolsko leto pa beležimo nadvse razveseljav podatek. Od povprečne cene učbenika, ki je v knjigarni 65,00 din, plača učenec namreč le še 14,50 din, ali dobrih 22 odstotkov polne cene.

Povedati pa je treba, da je akcija lahko uspeha in dosegla tako zavidljiv uspeh le zato, ker so v

njej sodelovali prav vsi pedagoški delavci. Prav tako pa so k doseženim rezultatom mnogo pripomogli tudi starši oziroma njihovi šolarji, ki so svoje rabljene učbenike brezplačno prepustili šoli.

Omeniti velja še, da so to akcijo podprle tudi knjigarne, ki priznavajo 5 odstotkov popusta za vse učbenike in delovne zvezke, nabavljene preko šole. Pomembno vlogo je odigrala tudi OIS Kamnik, saj že vsa leta, odkar akcija teče, namenja določena sredstva tudi za delno pokrivanje stroškov za nabavo novih učbenikov.

Pri vsej stvari ne smemo gledati le na trenutni finančni učinek, kajti zdi se mi, da je vzgojni mo-

ment tu še važnejši. Če se ne bomo naučili štediti že v najrošnejših letih, bomo tudi kot odrasli člani naše skupnosti težko do- jeli, da je včasih treba tudi malo bolj preudarno in varčno živeti.

Naše delo, to je delo pedagoških delavcev, pa s tem še ni končano, saj bomo morali vložiti še mnogo truda v to, da bomo pri naših učencih vzgojili čut za pravilno vrednotenje in čuvanje šolskih učbenikov. Šele ko bomo dosegli tudi ta cilj, bomo lahko rekli, da je akcija dosegla ves svoj namen, saj je končno tudi to ena izmed oblik naših prizadevanj za izenačevanje socialnih razlik, za varčevanje in stabilizacijo.

PAVLE SLABE

Slovo od partizanske matere

Redke, vedno redkejšo so vrste legendarnih partizanskih mater, ki so med NOB okusile vso trpkost, bolečino, grozo in žrtve vojne vihr. Bile so trdne, neomajne tudi tedaj, ko so žrtvovale svoje najdražje, vse svoje imetje za svobodo, neodvisnost, za naš lepši današnji in jutrišnji dan.

Tudi Franciške Semeja z Duplice ni več. Tako tiho in neopazno je odšla od nas, kot je tedaj pred mnogimi leti in vse do svojega poslednjega diha molče nosila v sebi bol za tremi otroki in možem, ki jih je pokosila sovražnikova puška. Ostal ji je samo sin Mirko in snaha Anica, katerima vojna prav tako ni prizanašala, še posebno Anici, ki ji je bilo življenje zaradi hudih ran in taborišča skoraj na nitki, pa tudi njena partizanska družina je utrpela težke izgube. Morda sta si bili prav zaradi tega tako blizu. Po končani vojni so vsi trije, Franciška, Mirko in Anica ostali skupaj pod istim krovom.

Pričelo se je novo življenje, rojevali so se vnuki, pravnuki, v njihovih srcih pa je bilo dovolj ljubezni, ki jih je družila. Družili so jih tudi nepozabni spomini na kruto preteklost; polno izgub in nemškega taboriščnega življenja, ki ga je tudi Franciška okušala poltretje leto.

Kmalu bi Franciška Semeja dopolnila 90 let. Vsi, ki so jo poznali in jo imeli radi ji tokrat ne bodo stisnili roke, šopek rož pa ji bodo namesto v naročje položili na njen zadnji dom, v katerem je našla počitek brez bolečine in žalostnih spominov. Zopet je nastala praznina v vrsti legendarnih partizanskih mater.

M. J.

Za mir in prijateljstvo med narodi sveta

Letos poteka jubilejnih 35 let od sprejema temeljnih načel Organizacije združenih narodov. Taka, kot so bila sprejeta 24. oktobra 1945, ostajajo tudi danes osnova za vzdrževanje mednarodnega mira in varnosti, za razvijanje prijateljskih odnosov med narodi, za reševanje mednarodnih ekonomskih, socialnih, kulturnih in humanitarnih problemov. Organizacija združenih narodov pa ostaja središče najraznovrstnejših dejavnosti za uresničitev teh skupnih ciljev.

Svet je v teh 35 letih doživel velike spremembe. Spremenili so se tudi Združeni narodi. Od prvotnih 51 združujejo danes več kot 150 suverenih in enakopravnih dežel sveta.

Reševanje najhujših političnih nasprotij predstavlja le del dejavnosti velike družine narodov.

Vse bolj namreč postaja jasno, da so vzroki političnih nasprotij globlji, da je nujno vlagati vse

sile v hitrejši gospodarski in socialni razvoj držav.

Velike in male, bogate in revne, z različnimi političnimi in družbenimi sistemi in kulturami, si dežele članice Združenih narodov prizadevajo za rešitev največjih problemov človeštva.

Dosegli so že velike uspehe pri odpravljanju rasnega razlikovanja in ostankov kolonializma. Še vedno pa v Južni Afriki pa tudi drugod obstojajo človeka nevedni odnosi. Milijoni še vedno vsako leto umirajo od lakote in bolezni, ki jih prinaša s seboj revščina. Mnogi žensk v sodobnem svetu so še vedno skrajno zatirane. Število beguncev narašča iz dneva v dan kot posledica novih in novih napetosti med državami, ki neredko izbruhnjejo v vojaške spopade. Več kot polovico otrok sveta ne uživa osnovnih človekovih pravic. To so problemi, s katerimi se človeštvo srečuje že desetletja, stoletja. Aktivnost Združenih narodov pa opre-

deljujejo tudi vedno novi problemi, ki jih poraja razvoj. Tekmovanje v nuklearnem oboroževanju med velesilami, vse bolj onesnaženo okolje, poseganje človeka v vesolje so sklopi dogajanj, ki zahtevajo, poleg že omenje-

nih, širitev in poglobljanje dejavnosti Organizacije združenih narodov.

Leto 1981 bodo Združeni narodi posvetili prizadetim osebam. Njihovo popolno vključevanje v

družbeno življenje je obveznost, ki so jo dežele članice sprejele z Deklaracijo o pravicah prizadetih oseb in Deklaracijo o pravicah duševno prizadetih.

Cilji mednarodnega leta prizadetih so: pomagati prizadetim,

da se fizično in psihično vključijo v družbo, razvijanje najrazličnejših oblik usmerjanja in usposabljanja prizadetih, skrb za njihovo zaposlovanje, pospeševanje raziskovalne dejavnosti, ki bo pomagala prizadetim v vsakodnevem življenju, ter seznanjanje javnosti s pravicami, ki jih imajo prizadeti ljudje.

Naša socialistična družba je gotovo med tistimi, ki jim vsestranska skrb za prizadete ni neznanica. Še vedno pa seveda ostajajo problemi, ki bi jih z več znanja in pripravljenosti lahko hitreje reševali.

Ljudje našega mesta imamo ne le v tem letu posebno izjemno možnost, da potrjujemo svojo človečnost tudi v odnosih do prizadetih. Kaj bomo storili v njim posvečenem letu, da bo tudi v njihova življenja pošljalo več sončnih žarkov? Sonce ni kar tako njihov simbol.

TATJANA DJALIL

PRILOGA ZA DELEGATE

– populariziranje raziskovalne dejavnosti med delovnimi ljudmi in občani s prirejanjem odprtih razgovorov v OZD o problematiki njihovih raziskovalno razvojnih prizadevanj,

– spodbujanje množične inventivne dejavnosti v vztrajanjem na sprejemu in izvajanju ustreznih sporazumov v TOZD in podeljevanjem javnih priznanj inovatorjem,

– spodbujanje znanstvene misli med mladino z razpisovanjem primernih nalog in spisov o pomembnosti raziskovalne dejavnosti,

– informiranje delavcev, delovnih ljudi in občanov o raziskovalni dejavnosti, pomembni za razvoj občine, z objavljanjem člankov v občinskem glasilu in z drugimi sredstvi obveščanja.

Spodbujanje inovacijske dejavnosti:

– zbiranje informacij o odnosu TOZD do inovacijske dejavnosti v vseh smereh, po katerih je mogoče priti do novega znanja,

– pomoč delovnim organizacijam pri uveljavljanju samoupravnih sporazumov o nagrajevanju koristnih predlogov, tehničnih izboljšav in izumov,

– podeljevanje nagrad in priznanj inovatorjem.

Propagiranje znanstvene dejavnosti:

– organiziranje razgovorov med delegati občinske raziskovalne skupnosti zbora združenega dela ter raziskovalci v TOZD in raziskovalnih organizacijah,

– objavljanje inovacijsko spodbudnih člankov in poročil o dejavnosti ORS v občinskem glasilu.

B) Program raziskovalnih nalog

Vplivni faktorji na družbenoekonomski razvoj občine

Projekt je sestavljen iz raziskovalnih nalog, ki zajemajo posamezna področja. Delo na nalogah obsega raziskavo stanja, predlog smernic in ugotovitev perspektiv do leta 2000.

Naslovi raziskovalnih nalog:

1. Prebivalstvo – sestav, zaposlovanje, šolstvo, migracija;
2. Energija in surovine – viri, poraba, razvoj, energetska bilanca;
3. Onesnaževanje okolja – povzročanje, posledice, odpravljanje;
4. Promet in zveze;
5. Urbanizem, stanovanjsko, komunalno in vodno gospodarstvo.

Izvajalci nalog morajo vseskozi upoštevati smernice družbenopolitičnih organizacij, zlasti princip policentričnega razvoja in sodelujejo z vsemi prizade-timi dejavniki (krajne skupnosti, skupščine občine, samoupravne interesne skupnosti, SKG itd.).

Projekt vodi projektni svet. Rezultat projekta bi po uskladitvi nalog moral biti prostorski plan.

9. člen

Vrednost občinskih programov za obdobje 1981–1985 znaša:

Vrednost din v cenah 1979

A) Splošni program opredeljen v 8. členu tega sporazuma	1.500.000,00 din
B) Program raziskovalnih nalog opredeljen v 8. členu tega sporazuma	3.500.000,00 din
Skupaj za občinske programe v obdobju 1981–1985	5.000.000,00 din

SKUPNI REPUBLIŠKI INFRASTRUKTURNI PROGRAM

10. člen

Skupne naloge občinskih raziskovalnih skupnosti, ki se uresničujejo v Raziskovalni skupnosti Slovenije so:

- zagotavljanje medrepubliškega sodelovanja ter spodbujanje medrepubliških raziskav;
 - zagotavljanje vključevanja v mednarodno znanstveno dogajanje;
 - pospeševanje priprave in prenosa raziskovalnih dosežkov v družbeno prakso;
 - usmerjanje razvoja raziskovalnih kadrov;
 - pospeševanje znanstvenega tiska in znanstvenih sestankov;
 - pospeševanje informacijsko-dokumentacijske dejavnosti;
 - pospeševanje razvoja raziskovalne infrastrukture.
- Delež občinske raziskovalne skupnosti Kamnik za skupni infrastrukturni program znaša za obdobje 1981–1985 (v cenah 1979) 550.000,00 din

PREGLED FINANCIRANJA RAZISKOVALNEGA PROGRAMA V ČINSKI RAZISKOVALNI SKUPNOSTI

11. člen

	1981	1982	1983	1984	1985
Splošni program pospeševanja raziskovalne inovac. dejavnosti	300	300	300	300	300
Občinski program raziskovalnih nalog	700	700	700	700	700
Republiški infrastrukturni program	110	110	110	110	110
Skupaj	1.110	1.110	1.110	1.110	1.110

12. člen

Sredstva, ki so potrebna za uresničevanje programa raziskovalne dejavnosti bomo udeleženci združevali po enotni stopnji od dohodka. Razliko, nastala zaradi nepredvidenih gibanj dohodka, bomo poračunavali letno.

Natančnejši letni program dejavnosti, način združevanja (osnovno in sporno stopnjo) sredstev bomo opredeljevali v letnih načrtih in v dodatnem samoupravnem sporazumu.

13. člen

Izvajanje tega sporazuma in uporabo sredstev v skladu z dogovorjenim programom prevzame skupščina občinske raziskovalne skupnosti.

Skupščina občinske raziskovalne skupnosti mora ob periodičnih obračunih ob zaključnem računu analizirati izvajanje programa ter po potrebi sprejeti ustrezne ukrepe.

14. člen

Podpisovanje tega sporazuma poteka s pristopnimi izjavami udeležencev. Sporazum je sklenjen, ko k njemu pristopi najmanj polovica udeležencev, ugotovi skupščina ORS s posebnim sklepom.

Podpisani sporazum je mogoče spremeniti samo po postopku, po katerem bil sprejet.

● Novost v Malograjskem dvoru

Polži – tokrat na krožniku

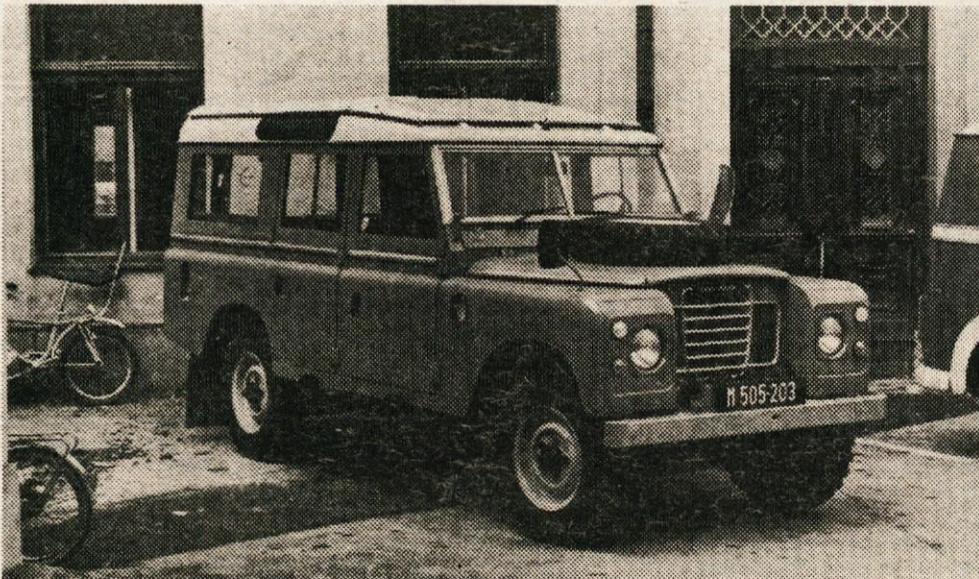
Dandanes se ob polžu brž spomnimo na počasneža, ki je skregan z urnostjo in okretnostjo. Če pa ob polžu omenimo še gostinstvo, se kaj radi pohudujemo na »polžjo« postrežbo v številnih naših gostiščih. Toda minuli četrtek v kamniškem hotelu ni šlo za kritiko gostincev, temveč za njihovo novo domislico, ki bo obogatila gostinsko ponudbo.

Hotel »Malograjski dvor« in klub Nedeljskega sta organizirala pokušino polžjih specialitet, ki so jih v tem hotelu pred leti že stregli. Tokrat je šlo za obogateno ponudbo polžjih jedi, ki jih je pripravil Franc Stušek, znani kuhar iz blejskega hotela Golf. Konzervirane polže je prispevala kamniška ETA, ki se je s svojimi izdelki uveljavila tudi izven meja naše domovine. Ob tem so kamniški živilci predstavili tudi nekatere nove izdelke, ki jih je v trgovinah že moč kupiti.

Mojster Stušek je pripravil pet polžjih jedi, ki sicer slovijo kot posebna poslastica. Gostje so poizkusili hladne polže na obloženih kruhkih, ocvrte polže, polže po francosko v hišicah, s sirom in s pikantno omako. Res zanimivo in okusno pripravljene jedi, čeprav nam manj znane, so romale na krožnike žal ne preveč številnih obiskovalcev.

Naj omenimo, da kaže nadaljevati s podobnimi akcijami novega vodstva tega tozda, saj bo le pestra ponudba in seveda dobra postrežba zopet privabila v restavracijo hotela goste, ki so nekdanj tja radi zahajali.

M. J.

Delavci Postaje milice Kamnik so bogatejši za dve novi pridobitvi. Nedavno so namreč dobili novo terensko vozilo (land rover) ter službenega psa, nemškega ovčarja Amorja. Obe pridobitvi bosta dragocen pripomoček pri skrbi za red in varnost v občini, omogočili pa bosta tudi hitrejšo in učinkovitejšo delo delavcem postaje milice.

Društvo invalidov Kamnik

Kamnik, Kajuhova pot 11

Obvešča vse svoje člane, da so uradne ure vsak ponedeljek od 9. do 11. ure ter vsako prvo sredo v mesecu od 14. do 16. ure kot pravna posvetovalnica.

Kdor še ni plačal članarine za leto 1980 in morda še za prejšnja leta, naj to stori najkasneje do 15. decembra 1980.

Kdor še nima članske izkaznice, ali jo je izgubil, naj čimprej dvigne novo.

Za leto 1981 bo letna članarina znašala 20,00 din ter vpisnina v članstvo 10,00 din.

Članarino za leto 1981 bo treba plačati najkasneje do 30. 6. 1981.

Društvo invalidov Kamnik

Montažno podjetje ZARJA

Kamnik

Komisija za delovna razmerja objavlja dela oz. naloge

1. MEHANSKEGA DELAVCA V DE ELEKTRO
2. ČISTILKE

Pogoji:

pod 1. osnovna šola, 6 mesecev delovnih izkušenj pri opravljanju objavljenih del oz. nalog

pod 2. osnovna šola

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom, ki traja 30 dni.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Montažno podjetje ZARJA – kadrovska služba, Molkova pot 5, 61240 Kamnik. O izidu izbire bomo kandidate pismeno obvestili v 30 dneh po izteku roka za vložitev prijav.

KOMITE OBČINSKE KONFERENCE ZKS – KAMNIK

Razpisuje prosto delovno mesto za opravljanje

FINANČNO-RAČUNOVODSKIH ter EVIDENČNO-STATISTIČNIH DEL

Pogoji za opravljanje del in nalog so:

- popolna srednja šola ekonomske smeri,
 - najmanj tri leta delovnih izkušenj pri takšnih ali podobnih delih in nalogah,
 - moralnopolitična neoporečnost
- Pismene prijave z dokazili pošljite na naslov: Komite OK ZKS Kamnik, Titov trg 1
- Razpis velja do 15. novembra 1980.

Kmalu k zobozdravniku v Komendo

Dostikrat se je zgodilo, da so zjutraj na prvi avtobus čakali tudi ljudje, ki niso šli na delo, ampak k zdravniku v Kamnik. Od doma je bilo treba iti zgodaj, drugače si ostal brez številke in nisi prišel na vrsto. Mnogi se prav zaradi poti in čakanja niso odločili za obisk pri zdravniku, v svojo škodo seveda. Slišati je bilo želje, kako lepo bi bilo, če bi k zdravniku spet lahko hodili v Komendo kot pred leti.

Taka je bila želja vseh krajanov, vendar je kljub dolgotrajnim poskusom vseh odgovornih v krajevni skupnosti kazalo, da se stari časi ne bodo vrnili. Nič koliko je bilo v zadnjih letih napisanega o ponovni uvedbi zdravstvene službe v Komendo, dosti je bilo razgovorov, vendar brez uspeha. Le prizadevnim posameznikom, ki niso vrgli kar tako puške v koruzo, se moramo zahvaliti, da ni vse skupaj tonilo v pozabo.

V marcu letos je bil o tem vprašanju spet sklican sestanek sveta krajevnih skupnosti, na katerem so bili navzoči še predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Kamnik, predstavniki Zdravstvenega doma Kamnik in občinske zdravstvene skupnosti. Po krajši razpravi so bili sprejeti konkretni sklepi in s strani Zdravstvenega doma kar naenkrat ni bilo nobenih zadržkov več. Finančno pomoč je bila pripravljena nuditi tudi občinska zdravstvena skupnost. Zato je krajevna skupnost že nekaj dni po sestanku pričela s temeljitimi pripravami, ker je prevzela ureditev vseh prostorov. Po strokovnih ogledih in ugotovitvah, kaj vse je treba adaptirati, so se člani sveta ponovno sestali in sklenili, da bodo s prostovoljnimi delovnimi akcijami pomagali pri ureditvi zobozdravstvene in zdravstvene ambulante. Obnova sedmih prostorov je zahtevala

veliko zidarskega dela, napeljavo vodovodne instalacije, popolnoma novo elektonapeljavo in napeljavo centralnega ogrevanja. Urediti je bilo potrebno še čakalnico in kompresorsko postajo. Nova so tudi tla v prostorih, kot je bilo domenjeno pri ogledu. Vsi prostori (osem) so na novo prepleksani. Samo stroški nabave materiala bodo po predvidevanjih znašali več kot 20 starih milijonov.

Ker bodo v Komendi na voljo zobozdravstvene in zdravstvene usluge tudi krajanom krajevnih skupnosti Križ in Moste, je bilo domenjeno, da le-ti prispevata sorazmeren delež sredstev. Razdelitev je bila naslednja: KS Križ 10.000 din, KS Moste 40.000 in KS Komenda 150.000 din. Vse instrumente in opremo bosta zagotovila Zdravstveni dom Kamnik in občinska zdravstvena skupnost.

Celotno organizacijo del je prevzel

odbor v sestavi: Marjan Žnidar, Ciril Kern in Janez Kimovec, ostali člani sveta pa so brezplačno opravili skoraj vsa dela, kar je stroške bistveno zmanjšalo.

Prostori bodo tako kmalu nared in le dokončanje nekaj manjših adaptacijskih del nas loči od prihoda težko pričakanega zobozdravnika, ki naj bi pričel z delom novembra letos, v začetku prihodnjega leta pa še splošni zdravnik. Zobozdravnik bo delal za predšolske in šolske otroke ter odrasle.

Krajanje vseh treh krajevnih skupnosti smo si tako močno oddahnili, saj nekajletna prizadevanja le niso bila zaman. Je pa uvedba zdravstvene službe v Komendo tudi eden prvih korakov k politiki policentričnega razvoja občine Kamnik, ki jo je sprejel Izvršni svet Skupščine občine Kamnik.

Knjižnica odprta le popoldne

1. novembra letos bo knjižnica odprta le do 15. ure oziroma v sredo do 16. ure, v soboto knjižnica pa več odprta. Tako je sklenil kulturnega centra Kamnik, da se druge možnosti zdelo članov sveta neustrezne. S se je delovni turnus knjižniški skladil z delovnim časom v vseh službah in drugih delovnih organizacijah.

Je vzrok za take spremembe? Oddaljenost od doma, slabe prometne zveze in družinske razdalje delavk, zaposlenih v knjižnici. Svet je upošteval pri odločitvi, da se naštete težave, ki so očitno prisilile ob stran pripombe o prometu v popoldanskem času in na delovne sobote. Tako bodo izposojevalci knjig močnejše sprijazniti z dejstvom, da knjižnica ne more biti izjema od šolam, muzejem, administracijam, trgovinam...

Primerne spremembe pa ne bodo prinesle večjih izboljšav za bralce. Delovni čas bo normaliziran.

ral notranje odnose v delovni enoti, ne bo pa pripomogel k hitrejši ponudbi novitet. Prosto-voljnega nadurnega dela namreč ne sme biti več, so se odločili na svetu. Dejstvo pa je, da ima kamniška knjižnica na okrog 180 m² površine 40.000 knjig, zaposleni pa so le trije delavci. Ob teh navedbah je rednim bralcem zakanje, gneča in utesnjenost samo po sebi razumljivo dejstvo. Še zlasti takrat, ko zaradi bolezni izostane eden ali dva delavca. Potrebno bi bilo višjega knjižničarja in morda še knjižničarja, vendar se na razpisana prosta dela nihče prijavil. Stabilizacijske usmeritve so letos preprečile ponoven, drugi razpis. Morda je neuspelemu razpisu kriva tudi prostorska utesnjenost, saj so police za knjige pripete po vseh kotih in tudi po odprtem podstrešju. Tudi vse podružnice so polne knjig in jih tja ni mogoče odpeljati.

Vprašanje pa je, ali bodo občani razumeli ta spravljava pojasnila, ali bo učenec prisluhnil le-

pim besedam, ko bo zbežan zaman iskal čtivo ali berilo? Ali bo nestrpen iskalec, ki vidi knjige »pod ključem« razumel naloge knjižničarjev, kot so kontrola, strokovna pomoč, vsebinska delitev in pomanjkanja delavcev, da ne naštejemo tudi nevestnosti nekaterih brezbrzihih izposojevalcev knjig.

Težavam se po vsej verjetnosti ne bo mogoče izogniti in narekovanje bodo odločne in hitre odločitve. Knjižnica je kulturno prosvetna ustanova in kot taka sestavni del življenja v občini, zato je ne smemo postavljati ob stran. Še toliko manj, ker je nakup novih knjig ugoden, ker družbenopolitične organizacije poskrbijo za posebno materialno pomoč in ker je stavba prenovljena. Vendar poka. Kakor pretesna obleka. Potrebni so novi prostori, vsaj tisoč kvadratnih metrov. Šele potem bo knjižnica lahko ponudila to kar ima, kar more in mora.

S. Z.

Gostoval je moški zbor iz Westfalije

Pred nedavnim se je na kamniškem predstavil moški pevski zbor Loreley iz Dülmena v Westfaliji - ZRN, katerega gostitelj je bil zopet moški zbor Lira. Sodelovanje in izmenjavanje koncer-

tov med obema zboroma se je začelo že pred leti v okviru nemške pevске zveze. Okrog 40 članski zbor iz Dülmena je vodil dirigent Robert Kemper, ob klavirski spremljavi Sama Vremšaka

pa je zapel tudi tenorist Rolf Klein Erwin. Občinstvo je z zanimanjem in navdušenjem spremljalo lep koncertni večer ter s ploskanjem izrazilo priznanje izvajalcem.

M. J.

V Mostah ustanovljeno kulturno društvo

V sredo, 8. oktobra so se v osnovni šoli v Mostah zbrali krajan na ustanovnem sestanku kulturno-umetniškega društva KS Moste. Vodil ga je Anton Špenko. Prisotne, bilo jih je okrog štirideset, je seznanil z vsebino delovanja kulturnega društva. Po krajši razpravi so izvolili za predsednika društva Ivana Pibernika, za podpredsednika Braneta Hafnerja, za blagajnika Alojza Cesarja in za tajnico Marinko Ovičar. Izvolili so tudi izvršni in nadzorni odbor, v katerem so učenci, študenti, delavci, uslužbenci.

Društvo naj bi poživilo kulturno življenje, skrbelo za prireditve, ki jih je bilo do sedaj zelo malo. Poleg pevskega zbora deluje tudi dramska sekcija. Tudi folkloristi bi radi zaplesali, le učitelja ne morejo najti. Pevci in igralci se bodo prvič predstavili na proslavi ob prazniku republike.

Navzoči vaščani so razpravljali tudi o nazivu pravkar ustanovljenega kulturnega društva. Spomnili so se domačina Jurija Bobiča, grafika v Valvazorjevem času, ki je verjetno naslikal fresko na moščanski cerkvi. Menili pa so, da je ime premalo znano, zato bodo društvo imenovali kar KUD KS Moste.

Vsak začetek je težak in upajmo, da prve težave ne bodo zaustavile ljubiteljev domače pesmi in besede.

IRENA URBANEC

Pevski zbor LORELEY je iz Dülmena v Westfaliji, iz »mesta divjih konj«. Mesto Dülmen leži nad Porurjem, v pokrajini Münsterland, v ravnini z rahlimi vzpetinami. Na periferiji mesta se pase prosto v naravi velika čreda divjih konj, last prince Clemensa von Croya, edinstvena v Evropi.

Zaradi številnih zborov je Dülmen znan kot pevsko mesto in kot takšno uživa tudi sloves. Dülmenski pevski zbor LORELEY je pevska družina amaterjev, sestavljena iz vseh slojev prebivalstva. Ob številnih koncertih doma in šestih turnejah v inozemstvu, predvsem v Avstriji in Jugoslaviji, so pevci naleteli na navdušene poslušalce in prijatelje zborovskega petja. S štirimi pobratenimi zbori »Chorgruppe Kemper«, skupine, imenovane po skupnem umetniškem vodji Robertu Kemperju, so nastopili med drugim v Kopenuhnu na Danskem, v Italiji (Petrova bazilika v Rimu, v Bologni in v Benetkah) in še v nekaterih katedralah. LP-plošča »Singendes Münsterland« (Pojoča dežela Münsterland) nudi reprezentativen prerez dela tega velikega pevskega združenja.

Z LP-ploščo »Grüße aus der Stadt der Wildpferde« (Pozdravi iz mesta divjih konj) daje zbor LORELEY v pokušnjo svoje dosežke in svoje znanje. V srednjem registru, ki je zborova domena, blesti z izvirnim pianom. Članom zbora pomeni petje smiselno porabo prostega časa »v znamenju muz«. Hkrati žele predstaviti sodobno zborovsko glasbo širši javnosti. V repertoarju imajo poleg klasične zborovske literature še nemške ljudske pesmi, folkloro evropskih sosedov, nekaj iz zakladnice prekomorskih dežel in pa seveda tudi zabavno zborovsko pesem.

S svojimi nastopi in turnejami si želi zbor LORELEY pridobiti novih prijateljev zase, predvsem pa za lepo zborovsko glasbo. Večkrat slišimo, preuranjeno, da se tradicija zborovskega petja bliža svojemu koncu. To, se ve, ni res. Prav nasprotno bi mogli trditi za pevski zbor LORELEY. O nastopih tega zbora piše tisk med drugim: »... zborovska glasba - podana na tak način - ni le imenitna oblika vednih življenj, temveč z obilnim trudom poplačana naloga: bodočnost zborovskega petja.«

Prevedel: SAMO VREMŠAK

Erle razstavljal v Stolu

Mladi kamniški slikar Dušan Sterle je od 26. septembra do 17. obra razstavljal v Stolovem salonu pohištva Interior na Duplici 30 likovnih del. Med obiskovalci salona pohištva je bilo za stavo izredno zanimanje, s to razstavo so se odprle možnosti stavljanja še drugim umetnikom, saj je prostor primeren, slike pa jevrstno dopolnjujejo razstavljeno pohištvo. (Foto: M. JANČAR)

Mlada pesnica Miranda Mrčela se predstavlja

Osrečuje me tisoč drobnih stvari

ČAS PESMI Mirande Mrčela so preproste pesmi doživljaj sveta, otroštva, pravljice lepote, kakor je otroška, pravljica in lepa mladost, ki je še ni načelo življenje. S temi besedami je Tone Kuntner začel uvodne misli prve zbirke pesmi 19-letne kamniške pesnice, ki jo je letos izdala Gimnazija pedagoške smeri v Ljubljani.

Miranda je pred nedavnim postala brčka na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je vpisala smer srbohrvaškega in slovenskega jezika. S knjigo se je spoprijateljila že v rani mladosti in od tedaj sta nerazdružljivi. Prvo pesmico o Prvem maju je napisala že v 2. razredu osnovne šole in z objavo v šolskem glasilu Cvetiča je doživela prvi uspeh. Od tedaj je ves čas pisala, najprej o stvareh, ki so otroku v tem obdobju najboljše. In njenemu razvoju primerno so se razvijale tudi njene pesmi. Z veseljem in zanosom je od 5. razreda sodelovala v literarnem krožku. Pesmi je dopolnila tudi s spijem, ki je nekaj časa celo prevladovalo v njenem literarnem udejstvovanju.

To je obdobje, ko prenehaš s

»pesmimi po naročilu«, nisem hotela biti utesnjena na določene priložnostne teme, na papir sem hotela zlititi svoja notranja doživljanja, radi, bolečine, hrepenenja in sanje. Mislim, da sem »ta zaresne« pesmi začela pisati ob koncu osnovne šole. To je značilno obdobje zamisljenosti, obožnosti, sanjarjenja.

Si imela pri pesnikovanju kakšnega vzornika?

»Nikoli nisem imela standardnega vzornika, po katerem bi se hotela zgledovati. Veliko pa mi je pomagala hrvaška revija za mlada dekleta Tina. Iz nje sem tudi spoznala, da je literarna umetnost tisto, kar se porodi v tebi samem, da pesništvo ni obrtništvo.

Miranda je že odraslo dekle, polno samozavesti in samokritičnosti, vendar njeni igrivi pogledi, gibi rok in celega telesa, ki spremljajo živahno pripoved, še vedno izražajo hrepenenje in radost otroške iskrenosti. Tudi sama pravi:

»Še vedno se počutim otrok. Težko verjamem, da so že mnoge moje vrstnice žene, matere, delavke v tovarni, čeprav je tudi to lepo. Jaz pa zaenkrat ne želim iz mojega otroštva.

Vem, da je življenje resnica, vendar je od mladosti težko pričakovati ne vem kakšno pamet, premisljenost, preračunljivost. Zaenkrat nisem taka in tudi to je moja velika sreča, ki mi jo morda kdo celo zavida.

Zopet sva se vrnila k njenemu pesniškemu delu. Njene pesmi, ka-sneje pa tudi spisi in članki, so bili objavljeni v številnih glasilih in re-

vijah. Kdaj se je prvič približe predstavila občinstvu?

»Moje pesniško delo je bilo prvič obelodanjeno zadnje leto osnovnošolstva na literarnem večeru v Komendi, ki ga je organizirala tamkajšnja mladina. Pesmi sem sama recitirala. Imenitno se mi je zdelo in bila sem srečna. Tudi starša sta bila prijetno presenečena, ker sem jima svoje, skoraj skrivnostno pesniško delovanje, prvič predstavila v živo besedi.

Mirandina pesniška pot se je nadaljevala tudi na kamniški in kasneje ljubljanski Gimnaziji pedagoške smeri. Še naprej je sodelovala pri šolskem glasilu, bila nekaj časa celo urednica, skratka, največji razcvet je doživela v Ljubljani. Sodelovala je tudi v kulturnem tednu Podobe trenutkov, kjer so se mladi literati srednjih šol predstavili s svojimi najboljšimi deli. Vsa vžhičena se spominja nepozabnega srečanja s Pepco Kardelj. Mladi književniki so jo obiskali z izdajo Podobe trenutkov, ki je izšla ob kulturnem tednu in je bila hkrati posvečena tudi obletnici rojstva Edvarda Kardelja. Bilo je to dolgo prijetno kramljanje

brez prepada med generacijama.

Prav gotovo nas najbolj zanima, kako se je rodila Mirandina prva pesniška zbirka Čas pesmi.

»To rojstvo bi skoraj lahko imenovali porod. Od predloga moje mentorice do izdaje je preteklo natančno devet mesecev. In vmes trdo počitniško delo. Zbrala, popravila in uredila sem 60 pesmi. Nisem rada popravljala. To je bilo zame najtežje delo, kajti najboljše so bile pesmi take, kot so nastale v danem trenutku. Vseeno sem se potrudila in se znojila v najtoplejših poletnih dneh, hkrati pa si kar nisem upala

MIRANDA MRČELA

BOGATA SEM

Bogata sem. Imam ljubezen, imam dneve, imam čas, imam drevice in oblake in trave in sonca, imam svobodo. Bogata sem. Kaj hočem še več?

razmišljati, da se mi bo velika želja zares uresničila. Mojo zbirko je spodbudno ocenil tudi Tone Kuntner, ki je zbirki dodal uvodne misli. Nadvse sem bila vesela, ker sem srečala še enega pristaša mojih pesmi. Tudi z ilustracijami, ki jih je pripravila prijateljica Andreja Peklar iz Kamnika in z naslovno brata Marina sem bila izredno zadovoljna.

Miranda je z izdajo pesniške zbirke doslej dosegla največji uspeh med mnogimi uspehi. Prav te dni pa se pripravljajo že na 3. regionalno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, ki bo letos na Jesenicah.

Brskajoč po spominih si ves čas z roko sega v lase, sproščenega nasmeha in živahnosti ji ne moreš z ničemer za trenutek skaliti. Tudi na vprašanje o ljubezni je odgovorila brez rdečice na obrazu.

»V nobeni pesmi ne izražam konkretne ljubezni. Moji idoli so namišljeni, ki jih v življenju še nisem srečala, ki jih ni. Zdi se mi, da še nikoli nisem bila resnično zaljubljena, temveč samo zagledana. Najbrž s tem nisem ničesar zamudila, kajti ljubezen znam doživljati na najrazličnejše načine. Zame je ljubezen prijateljstvo, spoštovanje, nežnost in vse, kar me osrečuje. In kaj me lahko osreči jutri? Moj prvenstveni cilj je dokončati študij in delo, ki ga bom z veseljem opravljala. Pesmi pa bodo ostale moja duševna hrana.

MIRA JANČAR

